REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 259. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 23 Noemvrie (6 Decemvrie). 1904.

Germania şi Maghiarii.

Prietinia grosă germană-maghiară începe a se borşi. Cu ocasiunea negocierilor asupra tractatului comercial miniştri unguresci sĕ fi fost aceia, carĭ au făcut pretensiunilor germane cea mai aspră oposiţie. Negocierile s'au întrerupt, amărăciunea a rĕmas.

O telegramă fórte importantă publică ḑiarul vienes „*W. A. Ztg.*“ asupra *încordărei dintre Germania şi Ungaria.* Telegrama e datată din *Berlin* şi e de următorul conţinut:

„In cercurile bine informate de aicĭ (Berlin) sunt în clar cu aceea, că *o fórte mare încordare esistă actualmente între Germania şi Ungaria.* Causa acestei încordărĭ nu sunt diferenţele manifestate cu ocasiunea negocierilor asupra convenţiunei comerciale, ci alte împrejurărĭ, carĭ cad în afară de acéstă cestiune. Incordarea dintre Germania şi Ungaria s'a început încă atuncĭ, când negocierile asupra convenţiunei comerciale n'au ajuns în stadiul decisiv, şi acéstă încordare de dată mai veche a contribuit mult, ca sĕ nu se îmbunătăţéscă nicĭ cu ocasiunea negocierilor comerciale raporturile dintre guvernele german şi maghiar.

„Guvernul german vede în legea de emigrare adusă de contele Tisza o păgubire însemnată a navigaţiunei maritime germane, şi în urma plângerilor ce le-au ridicat societăţile de navigaţiune germane, şi-a dat silinţa a apĕra cât se póte interesele economice germane. Ambasadorul german din Viena, contele Wedel, a intervenit la guvernul maghiar, dér nicĭ la Budapesta, nicĭ la Viena nu i-a succes a dobêndi resultate favorabile.

„Acest eşec al guvernului german a produs óre-care indispoziţie în Germania, ér în Ungaria s'a privit cu ochĭ rĕi *amestecul Germaniei în afacerile interne ale Ungariei.*

„O altă causă a încordării raporturilor dintre Berlin şi Budapesta trebue căutată în *legea pentru instrucţia primară* (proiectul Berzeviczy) al cărei scop este *promovarea maghiarisării.* Legea acésta este îndreptată şi în contra Saşilor ardelenĭ, şi pressa germană a deschis deja o viuă campanie contra maghiarisării Germanilor din Ungaria. Guvernul german a făcut deja atenţĭ, în mod tacticos, pe factorii competenţĭ din Ungaria, că Germania nu vré, ce e drept, sĕ se amestece în afacerile interne ale Ungariei, însĕ *îşĭ ţine de datorinţă a face cunoscut guvernului maghiar, că crearea unei astfel de legĭ ar produce un resens fórte mare în Germania. Guvernul maghiar însĕ n'a ţinut sémă de îngrijirile esprimate în mod fórte discret de guvernul german*, şi de sigur că şi acéstă împrejurare a contribuit, ca raporturile încordate sĕ se manifeste şi cu ocasiunea negocierilor comerciale“....

Un ḑiar maghiar şovinist din Budapesta, publicând telegrama din Berlin ḑice, că „trebue sĕ se cutremure de cutezanţa cu care cei din Berlin vor sĕ dirigeze afacerile interne ale Ungariei“. Invinuesce apoi pe Germania de *germanisare cu forţa*, căcĭ „nicĭ un popor din lume n'a usat de arme atât de neumane pentru a desbrăca pe alt popor de limba şi naţionalitatea sa, ca Neamţul“.

Vorba celuia: „Ḑi-i mamă guşată, sĕ nu-ţĭ ḑică“. Şoviniştii din Budapesta impută celor din Berlin *politică de desnaţionalisare* faţă cu alte popóre, când ei nu fac altceva, decât — urmând esemplul prusian — umblă prin legĭ şi tot felul de apucăturĭ neumane sĕ suprime limba şi naţionalitatea popórelor nemaghiare.

Cumplit îi ustură şi-i supĕră însĕ scirea, că chiar şi prietinii lor din Berlin, guvernul împĕratului Wilhelm celui atât de mult sĕrbătorit în Budapesta când cu visita ce o făcuse în capitala maghiară, ţine sĕ dea guvernului unguresc sfatul amical de a nu umbla cu proiecte de legĭ de maghiarisare, ca cel al lui Berzeviczy.

Braşov, 22 Noemvrie.

Situaţia politică ungară. Erĭ s'au ţinut adunărĭ poporale în vre-o 25 de oraşe. Aprópe tóte au fost convocate de oposiţie. La adunarea din Györ a participat şi *Apponyi* cu Fr. *Kossuth.* S'au ţinut şi adunărĭ convocate de liberalĭ, aşa de pildă în *Pojun*, unde s'a dus ministrul de comerciu *Hieronymi.*

Diarul „B. H.“ a primit următórea informaţiune din partea unui membru al clubului liberal: Posiţiunea guvernului e neclintită şi orĭ-ce s'ar întêmpla în urma agitaţiunilor din ţéră, *guvernul rĕmâne în funcţiunea sa*, până după nóuĕle alegerĭ dietale. Chiar fiind în minoritate, *guvernul actual va face nóuĕle alegerĭ.* Décă nu va puté sĕ dobêndéscă indemnitatea budgetară, guvernul *şi fără indemnitate va disolva camera.* Guvernul speră, sĕ iasă şi mai întărit din alegerile viitóre. Convingerea acésta şĭ-a dobîndit'o în urma audienţei, ce a avut'o contele *Tisza* la Majestatea Sa.

Adunarea alegĕtorilor saşĭ din Ţera Bârsei.

Braşov, 5 Decemvrie n. 1904.

Erĭ la órele 3 p. m. în sala cea mare a şcólei evengelice din Braşovul vechiŭ a avut loc adunarea alegetorilor saşĭ din ţéra Bârsei, convocată cu scop de a protesta împotriva reformei şcolare a lui Berzeviczy.

Sala era plină de alegĕtorĭ.

Adunarea a fost deschisă de d-l Carl *Adam* preşedintele comitetului districtual (Kreisausschus), care a dat apoi cuvêntul d-lui *Reichardt*, paroch in Hĕlchiu, ca referent.

D-l Reichardt a analisat disposiţiile cele mai grave ale proiectului Berzeviczy: şcóla de repetiţie, care conform proiectului va trebui sĕ fie esclusiv maghiară, disposiţia referitóre la casul când la o şcólă nemaghiară vor fi 20 elevĭ maghiarĭ, precum şi ingerenţa administraţiei în judecarea casurilor disciplinare ale învĕţătorilor confesionalĭ.

Punctele principale asupra cărora a insistat referentul sunt:

1) Proiectul violéză cele mai sfinte drepturĭ ale părinţilor.

2) Proiectul împiedecă pregresul cultural, întroducênd prostire în loc de luminarea generaţiilor.

3) Proiectul păgubesce comunităţile bisericescĭ.

4) Impedecă pe învĕţătorĭ a-şĭ împlini misiunea.

5) Autonomia bisericéscă este violată.

Chiar décă s'ar vota acel proiect, ne rĕmâne familia ca bastion indestructibil al limbei. Inima nóstră germană nu ne-o póte nimenĭ lua.

La sfîrşit dă cetire unei moţiunĭ mai lungĭ în care se espun doleanţele poporului săsesc, ér deputaţilor saşĭ li-se esprimă mulţumire pentru paşiĭ întreprinşĭ până acuma şi se învită a lucra şi mai departe pentru ca *disposiţiile gravaminóse sĕ fie înlăturate din proiect.*

Dr. *Flechtenmacher* începe cu o reprivire asupra adunăriĭ ţinută înainte cu un an tot în acéstă sală, unde alegĕtoriĭ au aprobat ulterior întrarea deputaţilor saşĭ în partidul guvernului. Atuncĭ se ḑicea, că *Tisza* va avé în vedere interesele bisericei evangelice. Cine ar fi credut atuncĭ, că nu va trece nicĭ anul şi guvernul aceluiaşĭ Tisza, va presenta un proiect atât de nedrept şi aspru?

Fabricantul *Schiell* spune că în fabrica d-sale lucréză muncitorĭ Saşĭ, Românĭ şi Ungurĭ în cea mai bună armonie. Aceia, carĭ sunt mai dibacĭ şi mai perseveranţĭ la muncă sunt preferaţĭ fără deosebire la naţionalitate. Orĭ cât de bine ar sci vr'un lucrător unguresce, fabricantul, fie chiar *cel mai neaoş maghiar*, va trebui sĕ prefere şi sĕ plătéscă mai bine pe lucrătorul mai dibaciŭ, chiar de n'ar sci unguresce.

Ţĕranul G. *Liehn* combate proiectul din partea populaţiei rurale, pe care o interesézä mai de aprópe acest proiect.

Predicatorul *Scherg* din cetatea Braşovului într'un discurs adesea orĭ acoperit de aplause generale, propune un supliment la moţiune, anume: Sĕ nu se ḑică numai că deputaţiĭ saşĭ se învită a face tot posibilul, ca sĕ se înlătureze asperităţile proiectului, ci: *ca deputaţiĭ saşĭ sĕ combată proiectul ca sĕ nu devie lege, ér décă cu tóte acestea proiectul s'ar vota, deputaţiĭ saşĭ sĕ iasă din partidul guvernamental.*

In ce mĕ privesce pe mine — ḑice oratorul — eu aşĭ fi dorit sĕ iasă imediat ce s'a presentat acest proiect. D-l Sch. invócă o analogie din Germania. In Germania evangelică partidul cel mai puternic este *centrul catolic.* Décă un deputat evangelic ar întra în acest partid, ce ar ḑice despre el? Ar ḑice că e séu *nebun séu mişel.* Tot aşa ar trebui sĕ se judece şi acţiunea deputaţilor saşĭ, carĭ întră în partidul guvernamental.

Noi — ḑice Sch. — nu trebue sĕ ne împăcăm nicĭ un moment cu gândul, că proiectul lui Berzeviczy va deveni lege. Nu e permis sĕ devină lege!

Predicatorul *Schiel* (Blumĕna) susţine moţiunea originală.

Deputatul Dr. *Lurtz* declară în ton profetic, că e o speranţă zadarnică, că proiectul nu va deveni lege. Nu ne puneţĭ condiţiunea, sĕ eşim din partidul guvernamental, căcĭ ne luaţĭ putinţa de a mijloci ceva. Noi trebue sĕ avem în vedere pe bieţii învĕţătorĭ şi familiile lor.... Trebue sĕ fim una. Vreţĭ discordie? Credeţĭ, că cele-lalte adunărĭ săsescĭ (Mediaş, Sighişóra etc.) vor fi de acord cu moţiunea d-lui Scherg? In sfîrşit d-nul *Lurtz* rógă pe d-l Scherg sĕ-şĭ retragă moţiunea.

Scherg, luând din nou cuvêntul spune că partidul liberal de la 1867 este necontenit la putere şi tot loviturĭ am căpĕtat de la el. Doresce, ca sĕ se aducă o resoluţiune, de care sĕ nu ne ruşinăm. Deputaţii saşĭ sĕ tragă consecinţele, chiar décă n'ar fi toţĭ 14 de acord, şi sĕ iésă din partid. Eşirea unui numĕr însemnat de deputaţĭ saşĭ din partidul de la putere tocmai acuma — când şi alţii îl părăsesc — ar fi o pierdere simţită pentru guvern.

Dr. *Flechtenmacher* spune, că aceeaşĭ moţiune a făcut-o şi dênsul în comisiunea însărcinată cu redactarea. A fost respins. Imprejurările sunt aşa, încât este nevoit şi el a ruga pe Scherg sĕ-şĭ revóce amandamentul.

Parochul *Hubbes* din Braşovul-vechiŭ pledéză pentru unanimitate. Décă s'ar primi amandamentul, asta ar fi o ameninţare. Décă vrem sĕ ajungem ceva, *nu e permis sĕ ameninţăm.* Suntem un popor mic de 200.000 suflete! Nu ni-se cuvine a ameninţa. Ne facem de rîs.

Parochul *Frätschkes* din Ghimbav, ca coleg şi fost profesor al lui Scherg, îl imploră sĕ-şĭ retragă amandamentul.

Deputatul *Copony* spune, că după-ce s'a dus în dietă şi după-ce a vĕḑut proiectul ce s'a presentat şi a vĕḑut, că e imposibil ceva de făcut, pentru prima-óră în viéţă a înţeles *pasivitatea Românilor.* Stărue pentru unanimitate.

Mai ia cuvêntul referentul Reichardt şi în sfîrşit

Scherg, care emoţionat de durere declară, că nicĭ-odată nu i-a venit aşa de greu inconsecvenţa, ca acuma. Retrage partea referitóre la eşirea deputaţilor, nu însĕ cea referitóre la combaterea absolută a proiectului şi nu numai la înlăturarea părţilor mai aspre.

Moţiunea s'a primit ast-fel în unanimitate. *Rep.*

Protestele în contra proiectului Berzeviczy. Pe ḑiua de 8 Decemvrie s'a convocat o adunare de alegĕtorĭ ai cercurilor *Chişineu* şi *Sântana* cu scop de a se vota o resoluţiune asupra proiectului de lege despre reforma învĕţămêntului poporal. Adunarea se va ţiné în *Chişineu.* Convocătorul e subscris de 29 inşĭ, în frunte cu protopopul Dr. I. Trăilescu şi advocatul Mihail Veliciŭ din Chişineu.

Alegerea din Scheiu.

Erĭ am spus ceea-ce au cugetat toţĭ Românii de bun simţ, vĕḑênd până unde pot merge uneltirile condamnabile ale unor ambiţioşĭ, carĭ pentru a satisface poftei şi intereselor lor egoiste au fost gata a da la alegerile municipale din Scheiu mâna chiar cu adversarii noştri naţionalĭ şi politicĭ în contra fraţilor lor.

Astăḑĭ vom aduce cifre, carĭ la rêndul lor vor ilustra cu o elocuenţă rece condamnabilul fapt sĕvêrşit de către desertorii dela disciplina şi causa comună naţională.

Votanţĭ au fost după constatarea oficială 213. De aicĭ 90 voturĭ s'au dat pentru lista clubului român municipal. 107 voturĭ, dintre carĭ peste 50 unguréscĭ, a întrunit lista

contrară. 15 alegĕtorĭ au votat cu alte liste, ér un vot a fost anulat.

Etă lista, care a dobândit majoritatea: Vasilie Sfetea, A. Vlaicu, Oct. Sorescu, C. Aisĕr, M. Rusu şi N. Sulică. Preotul Sfetea de pe Tocile a figurat şi pe lista clubului nostru.

Este a se observa, că dintre cei vre-o 50—60 alegĕtorĭ românĭ, carĭ au votat cu lista de mai sus majoritatea covîrşitóre au fost alegĕtorĭ de pe Tocile.

Mai trebue sĕ observăm, că nimeni n'a credut nicĭ chiar de la un Vlaicu, că va mâna lucrul aşa de parte, ca sĕ facă pe alegĕtoriĭ ungurĭ arbitriĭ în lupta nelegitimă, ce au purtat'o contra listei stabilite de partidul nostru naţional.

Din causa acésta nicĭ nu s'au făcut pregătirĭ estra-ordinare pentru alegere, căcĭ décă s'ar fi făcut de sigur Vlaicu şi soţi rĕmâneau bătuţĭ cu aliaţiĭ cu tot de şi peste aşteptare le-a succes de astă-dată a ademeni cu diferite apucăturĭ şi sub diferite pretexte un numĕr destul de considerabil de alegĕtorĭ românĭ mai ales de pe Tocile şi a-i face sĕ calce solidaritatea impusă de disciplina nóstră naţională.

Dér vom mai lumina acest trist cas şi din alte puncte de vedere. Pentru astădĭ lăsăm sĕ urmeze ca ilustraţiune următórele date şi scene culese şi scrise de raportorul nostru.

La „Bucura" pe Tocile.

Un meseriaş român, care îşi are ocupaţiunea în oraş, mĭ-a povestit următórele:

Sâmbătă séra, după-ce am eşit de la lucru şi am cinat acasă, merg pe drumul ce duce pe lângă cârciuma vĕduvei Bucur, ca sĕ visitez pe un prietin. Cam 30 paşĭ depărtare de cârciumă aud sgomot mare şi strigăte de „eljen".

Curios întru şi eu înăuntru şi vĕd acolo şedĕnd la mese 15—20 Ungurĭ din Scheiŭ, zidarĭ, ştrăfarĭ, între ei zidarul român Z. şi măcelarul român L. N'au trecut 5 minute de când intrasem, şi étă că vĕd pe unul dintre Ungurĭ, că se ridică cu păharul de vin în mână (pe tóte mesele erau sticle de vin) şi ţine un toast unguresc, în care-l laudă pe A. Vlaicu cât numai póte şi sfîrşesce cu „Eljen Vlaikul" la care se alătură şi aliaţiĭ şi convivii românĭ, intonând cu toţiĭ „Eljen Vlaicu, omul nostru!"

Se scólă apoi V. Vl. (român) şi cum erau toţĭ aprinşĭ şi ameţiţĭ de vin, dice către Ungurĭ: Mai dice-ţĭ şi o vorbă românéscă!

Un zidar gras ungur rostesce apoi, gângănind, câte-va cuvinte românescĭ, sfêrşesce cu „Trăéscă şi éljen Vlaiku nostru!"

In acest moment unul dintre cei-ce bĕuseră prea mult, voind sĕ ciocnéscă, cădù de pe scaun jos la pămênt ca un butuc.

Certă şi bătaie între aliaţi.

La Bucura mesele erau încărcate cu sticle de vin şi mai ales pe dinaintea Ungurilor belşugul părea a fi mai mare. Unul dintre convivii românĭ ia atuncĭ o sticlă şi o dă nevestei unui zidar. Acésta a fost ca şi un semnal, ca sĕ se încaere aliaţii. Care a mobilisat mai întâiŭ, n'am puţut constata, atât am aflat însĕ, că pe Costi N. l'au trântit şi desbrăcat, apoi a scăpat fugind pe stradă. Pe zidarul K. György (Ghiuriţa) l'au trântit la pămênt, de era sĕ crepe podinele.

Cine a dat vinul?

Din tóte părţile se asigură, că Arsenie Vlaicu a dat mandat la birtul amintit, ca şi la alte birturĭ, sĕ fie tractaţĭ alegĕtorii lui cu vin şi cu rachiu. In casul de păruiélă amintit a fost bine, că au intervenit 2 poliţiştĭ, căcĭ décă nu, lucrul putea sĕ devină mai serios.

In cafeneaua de la Redută.

Fraţiĭ N. şi scriitorul B. din Scheiŭ, şed la o masă cu zidarul ungur K. G. Acesta presida, şi fiindu-i fórte greu sĕ-şĭ ţină echilibrul pe scaun, esplica în gura mare convesenilor sĕi, ce strălucit succes s'a dobândit în Scheiŭ cu ajutorul Ungurilor.

— Mĕi, dice mai târdiu Ungurul în limba sa, voi nicĭ nu sciţĭ ce pĕtră scumpă aveţĭ între voi! Mĕi, Vlaicu e ca un inel de aur (arany gyürü), voi nicĭ nu sciţĭ acésta. Trebue sĕ-l sprijinim cu toţiĭ şi sĕ mergem mână în mână contra duşmanului" (?)

Românii ascultau cu mare smerenie şi închinau în sănĕtatea presidentului mesei.

Se vede că scena acésta s'a întêmplat după păruiala de la Bucura.

„Luaţi şi beţi, că-i de la d-l Vlaicu!"

La cârciuma lui Vasilie Furnică a fost mare tractaţie Sâmbătă séra până 'n nópte cu rachiu încăldit, cu uleiŭ şi zăhar, ce se presenta în óle. Un meseriaş român, care s'a întêmplat sĕ fie în acea séră acolo, îmĭ istorisesce următórele:

Merseiŭ sĕ caut pe cine-va la Furnică. Acolo dăduiŭ de T. C., fost neguţĕtor, care mai astă-primăvară luptase la biserică între combatanţii contra lui Vlaicu, ér acum ajunse un agent de frunte al lui.

I-am dis: „A-ţĭ făcut o trébă frumósă şi cinstită!" — C: „Ce-aţĭ gândit voi, că o sĕ ne lăsăm noi cu una cu două? Décă noi nu mergeam *cu guvernul*, de sigur, că voi ne trânteaţĭ." — Eu: „Ce era décă vĕ trânteam? Nu era mai bine sĕ ne luptăm, décă era vorba de luptă, numai noi Românii între noi, şi pe care ar fi eşit învingĕtor sĕ-l fi recunoscut ceilalţĭ ca cu drept învingĕtor?"

La baia de abur.

Duminecă d. a. — îmĭ spune un culegĕtor de litere — am fost sĕ mĕ scald la baia de abur. Acolo am întêlnit pe un ştrăfar ungur cunoscut din Scheiŭ. I-am dis: „Cum de aţĭ votat erĭ pentru lista lui Vlaicu, când până acuma n'aţĭ votat nicĭodată cu noi Românii?" Ştrăfarul ungur: „Écă aşa. Au venit d-nii Vlaicu şi Mănoiu pe la noi şi ne-au cerut ajutor, pe care li-l'am dat, dér sĕ scii, *că pe viitor noi Ungurii vom alege întâiu în Scheiu.*" — w.

Din Rêşnov.

Alegere comunală suspendată.

Astădĭ diminéţă aveau sĕ fie alegerile funcţionarilor comunalĭ în Rêşnov, după ce membrii representanţei au fost aleşĭ şi representanţa s'a şi constituit.

Intre alegĕtorii din Rêşnov, precum se scie, majoritatea este a Românilor. Sunt cu totul vre-o 400 alegĕtorĭ Românĭ şi vre-o 300 Saşĭ.

La alegerile de astădĭ au fost de faţă aprópe 400 alegĕtorĭ Românĭ şi ceva peste 100 alegĕtorĭ Saşĭ. Solgăbirĕul *Fischer* (sas) a deschis actul electoral învitând comitetul comunal vechiŭ sĕ aleagă 4 bărbaţĭ de încredere. (Se aleg) Preotul *Hamsea* cu legea în mână spune, că în sensul § lui 78 al legei comunale (artic. XXII: 1886) nu comitetul sĕu representanţa comunală, ci alegĕtorii din sînul lor aleg bărbaţii de încredere. Strîns cu legea, solgăbirĕul cedéză şi între bărbaţii de încredere se aleg şi preoţii *Hamsea* şi *Proca*.

Urméză candidarea, mai întâiŭ a primarului (judele comunal). După lege preşedintele (solgăbirĕul) candidéză trei pentru acest post. Cu totul concuraseră pentru acest post 5 Saşĭ şi 1 Român (George *Proca*).

Alegĕtorii românĭ, înainte de candidare încă, în interesul păcii şi al bunei înţelegerĭ şi pe basa echităţii, au cerut, ca între cei 3 candidaţĭ solgăbirĕul sĕ pună şi pe candidatul Românilor.

Solgăbirĕul Fischer a candidat însĕ numai pe 3 Saşĭ, cu care nicĭ alegĕtorii Saşĭ n'au prea fost mulţumiţĭ, căcĭ murmurau şi arĕtau pe faţă desaprobarea lor.

Vĕdĕnd Românii cum stă tréba, au insistat, ca fiind ei majoritate, cel puţin la tóte celelalte posturĭ sĕ se candideze şi un Român şi au cerut, ca candidarea la celelalte posturĭ s'o facă nou alésa representanţă, care e deja constituită. Solgăbirĕul *Fischer* vorbia însĕ numai de comitetul vechiŭ şi în tóte privinţele s'a arĕtat de tot brusc şi respingĕtor faţă cu Românii.

Atuncĭ s'a produs între Românĭ mare mâhnire şi de-odată mergea din gură 'n gură lozinca: „Sĕ mergem la Braşov la comitat, sĕ cerem d-lui fişpan şi vicespan sĕ ni se respecteze drepturile şi sĕ fim tractaţĭ cum se cuvine!"

Solgăbirĕul Fischer, vĕdĕnd nemulţumirea, s'a folosit de ocasiune sĕ întrerupă alegerea, *declarând adunarea disolvată.*

Inmediat peste 400 de alegĕtorĭ românĭ au plecat în frunte cu preoţiĭ şi cu G. Proca, pe jos la Braşov, cu scop de a merge la comitat. Convoiul, în care se aflau de tótă etatea, *între carĭ şi bĕtrânĭ de 70—80 anĭ*, a sosit la bariera Bartolomeiŭ pe la 2 óre d. a., dér a dat de un zid de poliţiştĭ, carĭ erau postaţĭ la barieră, ca sĕ împiedece întrarea lor în oraş. Preoţiĭ românĭ rêşnovenĭ *Hamsea* şi C. *Proca* veniseră înainte, ca sĕ facă posibilă presentarea deputaţiei la comitat.

Avisat de starea lucrului d-l fişpan Dr. George *Székely* a declarat, că e gata sĕ priméscă deputaţia, dér nu póte primi 400, ci sĕ vină dintre ei vre-o 20—30. Incât pentru întrarea în oraş a celor veniţĭ de la Rêşnov — se vorbesce de peste 500 — nu vré s'o împedece, décă ea nu-şe va face cu caracter demonstrativ şi vor întra grupurĭ grupurĭ mai micĭ în oraş pe diferite cărărĭ. A şi dat în privinţa acésta avisurile de lipsă căpitanului poliţiei Farkas, care de cu vreme se dusese sĕ fie de faţă la barieră, când vor sosi Rêşnovenii.

Imediat am trimis la faţa locului pe raportorul nostru.

Raportorul nostru ne comunică următórele:

Inainte de órele trei Rêşnovenii ajunşĭ în oraş, au trimis o deputaţiune de vr'o 30 de inşĭ, în frunte cu preoţii şi învĕţătorii lor, la d-l fişpan Dr. G. *Székely*, ca sĕ-i aducă la cunoscinţă ilegalitatea, ce s'a sĕvîrşit adĭ înainte de amiadĭ în Rêşnov. D-l fişpan i-a primit cu bună voinţă şi a dis, că la numirea sa a depus jurămĕnt, că va respecta legile. Declară că şi în acest cas se va conduce de dreptate şi i-a asigurat pe delegaţĭ, că va cerceta lucrurile şi va face dreptate.

După acésta poporul, care aştepta rĕspunsul la hotelul nr. 4, a plecat în ordine către casă cu trenul de 5 d. a.

SCIRILE DILEI.

— 22 Noemvrie v.

Principele Frideric de Hohenzollern, fratele M. Sale Regelui Carol al României, a încetat din viéţă Vinerĭ d. m. în Neuwittelsbach. Principele Frideric era născut la 25 Iunie st. n. 1843. Era general de cavalerie în armata germană. S'a căsĕtorit la 21 Iunie 1879 cu principesa Luisa de Thurn şi Taxis.

Principele Ferdinand şi Principesa Maria a României au plecat Sâmbătă séra

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Scrisórea de amor a unei fetişcane.

(Publicată prin indiscreţiune).

De Vest v. Paumgarttén.

Scumpul meu Edy!

Iţĭ scriu acéstă scrisóre în mijlocul unor primejdii, de carĭ nu-ţĭ poţĭ face nicĭ o închipuire. Iţĭ scriu în şcólă, sub bancă şi Miss Knickerboxer, profesóra nóstră de engleză, a aruncat deja de câte-va orĭ privirĭ bănuitóre asupra mea. Décă mĕ prinde, n'o sĕ-mĭ rĕmână alta, decât sĕ înghit scrisórea. Acésta mică jertfă aşĭ aduce-o, ce e drept, cu plăcere pentru tine, ba încă şi alte jertfe mai marĭ, décă va fi necesitate. Aş fi în stare sĕ înghit la moment un întreg conversationslexicon, spre a dobîndi inima ta. Tu nu cunoscĭ dragostea unei femei, Edy!! Cu tóte acestea aş fi mai bucurósă sĕ nu fiu silită a aduce asemenea jertfe, mai ales când mĕ gândesc cât de rĕu mĭ-a fost, când am înghiţit prima ilustrată, ce mĭ-ai trimis. (Amica mea Camilla mĭ-a recomandat acest mijloc, pentru a stîrni în inima ta dragoste pentru mine).

Te-am vĕdut adĭ diminéţă, iubitul meu Edy. Scii unde? Pe Mariahilferstrasse. Eram cu mama, care mĕ însoţia la şcólă. Am mers un rĕstimp în urma ta, fără sĕ aĭ habar, că noi te urmărim. De-odată un vênt puternic ţĭ-a suflat pălăria din cap, mânându-o peste stradă. Eraĭ aşa de drăguţ, când înroşindu-te, fiind-că sciai, că ochii tuturor sunt îndreptaţĭ asupra ta, te-ai luat după pălărie şi cu ochii scânteitorĭ de-o nobilă mânie o goniai prin băltóce şi noroiŭ, căutând a o fixa locului cu umbrela ta. In sfîrşit tramvaiul electric o luă în primire şi drept pedépsă pentru neascultarea ei, o turti şi o ruină, de nu o mai puteai cunósce!...

Oh, scumpul meu Edy, nu voiŭ uita nicĭ-odată privirea ta indignată, cu care te uitai la massa diformă, care câte-va minute mai înainte fusese pălărie nóuă şi îţĭ stetea atât de bine. Cât de mult te compătimeam!

Un domn mai bĕtrân şi gras, care era martor al pacostei tale, rîdea de se ţinea de burtă. Aşa un bădăran! Dér eu i-am aruncat nisce privirĭ săgetătóre, carĭ vorbeau volume.

Ah, cum aşĭ fi vrut sĕ te mângâiŭ asupra acestei nenorocirĭ! Tu însĕ n'ai observat presenţa mea (pentru care lucru ar trebui sĕ fiu mâniósă!) şi urcându-te în tramvaiul electric, ai dispărut...

A fost norocul meu, că mama fiind miópă nu te-a recunoscut şi n'a făcut nicĭ o observaţie asupra ta. In agitaţia, în care mĕ aflam, de sigur m'aş fi trădat. Şi.... nicĭ nu-mĭ pot imagina consecinţele, ce ar fi urmat.

Imĭ vine tocmai în minte un lucru, pe care voiam sĕ ţĭ-l spun deunădĭ, şi pe care n'aş vré sĕ-l mai amân până la proxima nóstră întêlnire, fiind-că este de o importanţă supremă pentru noi amêndoi. Mĭ-ai spus — — — — — — — —

Séra, acasă. Scumpul meu Edy, n'am putut termina frasa de mai sus, fiind-că miss Knickerboxer a venit spre mine şi m'a întrebat, ce tot mocoşesc sub bancă şi de ce fac o mutră aşa de transfigurată? Ce-a vrut sĕ dică cu asta, nu sciu. Destul, că n'am mai avut curagiul sĕ scriu în oră. Abia acuma, când mĕ aflu singură în odaia mea, iau din nou condeiul şi sper, că voiŭ termina până la cină.

Nu te supăra, că într'aceea am scăpat din memorie lucrul important, despre care începusem sĕ scriu. Am sĕ-ţĭ comunic însĕ alt-ceva, care te va interesa. Astădĭ în ora religiunei am căpĕtat o terţie (6). La asta numai tu eştĭ de vină...

Ora a patra era religiunea. Profesorul Anthaler ne preda ceva din istoria biblică, eu însĕ nu eram atentă, ci priveam pe ferésträ, şi mĕ gândeam — ce credĭ, la ce mai gândeam? — La tine mĕ gândeam, urîtule! Visam, visam cu ochii deschişĭ şi îmĭ închipuiam ce fericire cerescă ar fi aceea, décă numai noi doi am fi pe lume şi n'ar mai fi şi alţĭ ómenĭ, carĭ sunt atât de rĕi. Şi apoi tu ai şedé lângă mine, mĭ-ai mângâia pĕrul şi mĭ-ai da nume drăgălaşe, scii cum ai făcut atuncia!... Iţĭ aducĭ aminte?... Spune, mai sunt încă adorata ta păserică blondă?... Ah, a fost aşa de dulce....

Ah, Dumnedeule! De a-şĭ puté numai odată sĕ te sărut, numai odată sĕ-m

spre Germania pentru a lua parte la înmormêntare Camera și senatul român n'au ținut Sâmbătă ședință în semn de doliu.

Societatea „Petru Maior“ a tinerimei române univ. din Budapesta își va ține obicînuita ședință festivă în memoria patronului ei, Sâmbătă la 10 Dec. n. în sala hotelului „Royal“. Programul cuprinde 7 puncte: 1) N. Popovicí „Cântec de séră“, esecut. de corul societății. 2) „Curente culturale la noi în secolul XVIII“, disertație de Ilie Minea, stud. în filos. 3) Haydn: „Simphonie II“, cuartett de violine, violă și cello. 4) F. Paolo Tosti: „Vorrei morire“, solo de tenor, esec. de Daniil Vasu stud. în drept, acompaniat la pian de Aurel Iorga, stud. în med. 5) „La stână“, schiță de Sebastian Stanca, stud. în filos. 6) V. Abt: „Séra“, esec. de corul societății. 7) „Potpouriu românesc“ de I. Mureșianu esecutat de orchestra societății. După program, cină comună. Inceputul precis la 8 óre séra. Prețul de intrare: de persónă 2 cor. de familie 5 cor. Contribuirí peste taxe se primesc cu mulțumită și se vor publica.

Un jubileu. In diua sf. Arhangelí d-l protopop *Mihail Făgărășan* din *Ieure* (districtul Betleanului) și-a serbat jubileul de 43 ani al preoției și protopopiei sale. Cu ocasiunea acésta preoțimea română unită din tractul Betleanului și-a manifestat iubirea și aderența sa față de meritosul protopop, presentându-se în corpore în sf. biserică la altarul căreia se afla iubilantul și îl încunjură la altar și îi strîng mâna în tăcere. Iubilantul protopop a fost surprins și emoționat de acéstă dovadă de stimă și venerațiune. După cuminecare, preotul Ioan Boteanu predă iubilantului un album rostind cuvinte căldurose și dicênd că acest album e un semn de devotament față de șeful tractului. Jubilantul, primind albumul, cu lacremile în ochí mulțumesce preoțimei de acésta rară onóre, ce i-se face. Tot din acest incident a sosit și din Bistrița o frumósă adresă subscrisă de conducătorii institutului de credit și economii „Coróna“, al cărui vicepreședinte e iubilantul.

„Vlădésa“ institut de credit și economii din Huedin a binevoit a dona „fondului pentru înființarea unei șcóle românescí de fetițe în Clușiu“ și în anul curent o sumă de 50 cor. Priméscă decí numitul institut mulțămita cea mai sinceră pentru acéstă donațiune. — *Dr. Ilea*, advocat și cassar.

D-l Dr. Ioan Fruma și-a deschis cancelarie de advocat în Sibiiu (Strada Pintenului Nr. 1.)

Un circular al episcopului din Arad. P. Sa Episcopul Aradului Ioan I. *Papp* a adresat un circular către toțí inspectorii școlari de sub jurisdicțiunea Consistoriului gr. or. român din Arad, în care se dice, că pe viitor se vor admite spre folosire în șcólele de sub jurisdicțiunea consistorului aradan numai astfel de manuale didactice, carí vor fi censurate prin acest consistoriu și vor fi tipărite cu ortografia „Academiei române“ în tipografia diecesană din Arad.

Ministeriul reg. ungar de interne a publicat un premiu de 2000 cor. pentru cel mai bun op, séu cea mai bună scriere asupra „patologiei și terapiei trahomei“ (bóla egipténă de ochí.) Autorii se pot usa de limba statului lor. Scrierile în manuscript séu deja tipărite se pot înainta ministeriului reg. ung. de interne până în diua de 31 Decemvrie 1904.

Pictorul Octavian Smighelschi a sosit la 21 Nov. la Sucéva. D-l Smighelschi a intreprins o călătorie prin România și Bucovina în scopul cercetării unor monumente prin carí se păstrézâ încă pictura bizantină. D-sa a cercetat mănăstirile din Argeș, Cozia și tóte bisericele din Bucurescí și Iașí, ér în Bucovina bisericele din Sucéva (vechia Mitropolie, biserica Mirăuților, Sf. Dumitru), apoi biserica din sf. Ilie ridicată de Stefan Vodă și mănăstirea Dragomirna. A plecat apoi la Cernăuțí și Sucevița.

O statistică a teatrelor din Europa. O statistică francesă conține următórele date cu privire la numĕrul teatrelor din țĕrile europene: Francia numĕră 394 teatre, Italia 389, Germania 264. Anglia 205, Spania 190, Austria 188, Rusia 99, Belgia 59, Șvedia și Norvegia 46, Olanda 42, Helveția 35, Portugalia 16, Danemarca 13, Turcia 9, Grecia 8, România 7 și Sêrbia 6 teatre.

Cedând dorinței generale, d-șóra Elvira *Revere*, celebra cântăréță, s'a decis a mai da un concert la 11 Decemvrie. Bilete se pot căpĕta începênd de mâne la libraria *Hiemesch*.

Resboiul ruso-japones.

După marele asalt făcut de asediatorí săptĕmâna trecută și care s'a sfîrșit cu cucerirea „colinei de 203 metri“, la 2 Decemvrie a urmat un armistițiu de 6 óre. Armistițiul se dice că l'au cerut Rușii ca sĕ-și înmormênteze morții și sĕ-și ducă răniții de pe teatrul luptei — fapt ce dovedesce, că nu numai Japonesii, ci și Rușií au avut pierderí însemnate.

Espirând armistițiul, lupta s'a reînceput. Rușii au făcut sforțări uriașe, ca sĕ recucerésca posițiunile pierdute, orí cel puțin sĕ împedece pe Japonesí de a aședa pe colina cucerită tunuri de calibru mare Spre scopul acesta — spune o telegramă din Tokio — Rușii au concentrat o colónă puternică și după-ce au bombardat nóua posițiune japonesă din forturile împrejmuitóre, colóna a pornit la atac. Japonesii primind la timp ajutóre, au susținut atacul și au respins pe Ruși. La atacul acesta n'a luat parte grosul garnisónei rusescí. Se crede, că în dilele proxime Japonesii vor reînoi atacul general.

Pe câmpul de resboiŭ din *Manciuria* s'a început de câte-va dile o mișcare mai viuă. La 2 Decemvrie a fost la centrul și la frontul de sud o canonadă viuă, cum de mult nu s'a mai audit.

Generalul *Saharov* telegrafiéză despre o sumă de ciocnirí de avantposturí cu care ocasiune s'au întêmplat adevĕrate măcelurí.

Generalul rus *Grippenberg* a sosit la 3 Dec. în Charbin.

Din Clușiŭ.

— Impresii. —

— 1 Decemvrie 1904.

— Fine. —

Protestul tinerimei maghiare universitare.

Petrecerile se țin lanț la Clușiŭ. Alaltăierí am asistat la una dintre cele mai hazlii, la protestul tinerimei universitare maghiare pentru volnicia și brutalitatea rectoratului și a poliției din Pesta față de universitarii de acolo. Se adunase sumedenie de lume cu pofte și pregătirí la scandalurí. Sala nu-i încăpea, aprópe jumĕtate publicul se îmbulzea înaintea ușei pe coridor, ales publicul, ce caricaturiséză tótă adunarea „imposantă“ și „solemnă“.

Prorectorul Apathy presidase, mărturisindu-și și cu acest prilej nu numai confesiunea politică, ci și vechea ură față de colegii sĕí certărețí din Pesta. Cuvêntarea luí și a rectorului Kiss Mor mai revărsară óre-care seriositate asupra norodului dispus la gălăgie, ce î trerupea necontenit pe oratorí cu glume nepotrivite și strigăte naive.

Ca sĕ avețí o icónă fidel zugrăvită, închipuiți-vĕ între altele un orator, stud. univ., care fu gonit de pe tribună, atât de stângaciŭ și naiv s'a înfățișat. Strigăte de „tací!“ „nu-țí scii căsca gura!“ „dați-l jos!“ îl siliră sĕ cobóre. Ura față de Românî și de astă-dată a trebuit sĕ se dovedéscă. Când Apáthy apostrofă pe ministrul președinte Tisza ca pe „alesul valahilor bihoreni“, publicul a isbucnit: „*tocați-i pe Valahi!*“.

Intr'atâtea caraghioslicurí pune pupăză pe colac lipsa desăvîrșită de solemnitate seriósă, spirit imposant, ce numai zelul și lupta *convinsă*, desinteresată pentru causă, espresia ei cumpĕtată pot s'o dăruéscă. Intreg decursul acestei adunărí — ca și a celorlalte — îțí face impresia unei turme turbulente, neputincióse de acțiunî ce pretind muncă stăruitóre o turmă ce ușor se îmbie de unélta unui mânunchiŭ de ómení dornicí de ieftină glorie și multă zarvă în jurul lor; vĕl nestrăbătut peste interese meschine.

E semnificativă declarația lui Apathy în chestia protestului: „Décă avețí jalbă, căutațí numai la noi sprijin! Consiliul universitar întîmpină cu dragoste tóte întreprinderile vóstre!“ Nu scim de ce mi-a trecut prin minte eventualitatea, décă aceste demonstrațiuní ar fi îndreptate în contra oposiției? Va sĕ dică, ți se scólă cu rĕsboiŭ asupra universitățiî din Pesta a căror organe stau în slujba guvernului, al dușmanului nostru politic și (ca sĕ vĕ avem pe voi de scut) ne facem bucuros interprețíí sentimentelor vóstre.

Vedí bine, protestarea nu s'a mărginit la pretensiunea de satisfacție, ci avû mai mult caracter de demonstrație antitiszaistă (sĕ înțelegețí bine cuvêntul!) Rectorul, care nu de mult avusese de óspe pe ministrul de instrucție, a căutat sĕ fie mai moderat sĕ se mărginéscă la declarația că nu va suferi ingerința organelor străine în disciplina universitară, și alte frase diplomatice. Prorectorul înse a spus verde, că tinerimea are sfântă datorință de a stârpi bălăriile ce se ivesc pe câmpul vieței politice.

Ce o sĕ fie resultatul acestei atitudiní — nu'ncape în cadrul umilului titlu de impresii.

Epilog la o adunare.

Diarele locale de Sâmbătă, după scandalul din Cameră, alarmaseră publicul liniștit cu veștí de „revoluție iminentă“, și convocau prin afișe redigiate în acelaș ton la adunare de protest pe tóte partidele din oposiție. Demonstrații ce-i drept au fost la ordinea dilei, dér de o agitație a spiritului general nicí pomină. Atâta dór că băieții ce vindeau pe stradă aceste esemplare rĕsboinice, fură adunați la poliție și esemplarele sechestrate. — E caracteristic și acest ton pentru nivelul cultural al diaristicei maghiare din Clușiŭ.

In diua următóre s'a și ținut adunarea de protestare, *cea dintâiŭ*, cum se vestea cu óre-care falǎ. N'am de gând sĕ fac raport asupra decursului ei. Că revin după atât'amar de vreme e pricina un episod interesant, peste care au trecut fuga tóte rapórtele. Fiind adecă unite și aicí tóte partidele din oposiție, s'a dat cuvênt și socialiștilor a căror aprig și destoinic orator era croitorul Weis.

Sĕ vĕ spun de ce diarele au luat simplu act de vorbirea lui!

Intâiŭ fiind-că a apĕrat naționalitățile, pentru a căror atitudine din 1848 singur pe cei din Viena îi făcea vinovațí. (Aprobărí).

Al doilea împutase oposiției luptă deșartă și păcătósă pentru „fleandurí tricolore“ și pentru „nevoi de artilerie nouă“ în loc sĕ-și concentreze tóte forțele pentru a cuceri votul electoral universal. Oratorul stârni aplause frenetice între partisanii sĕí, înse naționalii neaoșí jigniți de hulirea tricolorului, făceau demonstrații împotriva oratorului. Dăinui vre-o 5 minute găimăcéla. Amenințau cu bâtele, strigau: unde-i armonia? Până'n sfîrșit oratorul a potolit furiile de încăierare „iminentă“ cu declarația, că partidul sĕu e de acord cu celelalte în privința moțiunei. Motiv: ordonanța secretă a lui Tisza.

Diarele maghiare l'au rĕsplătit cu „totschweigen“ — mie și acum îmí sună în urechí o nouă și interesantă formulare a principiului socialist, o citație din vestitul poet național: „Népek hazája nagyvilág“. *San de Ver.*

Despre serata tinerimei române universitare din Clușiŭ am mai primit de la un alt corespondent al nostru (*Silvius Aeneas*) un raport, în care se relevă cu bucurie faptul, că publicul a renumerat parte cu presența, parte cu contribuirile lor nisuința tinerimei. Estragem din acest raport partea privitóre la dans:

După producțiune s'a început dansul cu frumósa Horă românéscă. A decurs cu animație până diminéța.

A participat lume românéscă din Clușiŭ și jur.

In fuga condeiului amintesc: D-șórele Elena și Alexandrina Hossu, Elena Sfetea, Maria Lupan, Măriòra Muntean, Veturia Volumnia și Virgina Podóbă, d-na Zinca Pandrea, d-șóra Valeria Roșescu și dómna (Clușiŭ), d-șóra Cornelia Man și dómna (Gherla), d-șóra Francisca Pop și dómna (Morlaca), d-șóra Emilia Lăpușan cu dómna d-șóra Valeria Șandru, Valeria Isac cu dómna (Clușiŭ), d-șóra Zenobia Trif cu dómna Kun-Szt.-Márton, d-na Laura Ranta, d-șóra Nina Ilasievici, Melania Moldovan cu dómna (Clușiŭ), d-na Dr. Ilea, Dr. Morariu, d-na maior Popist, d-na Barițiu, Giurgiŭ (Clușiŭ), d-șórele Drăgan și dómna (Nadăș), d-na Ema Rus (Clușiŭ), d-șóra Codarcea (Turda), d-șóra Margareta Lazar, d-șóra Maria Pop de Leményi cu dómna și d-na văd. Truța, d-șórele Nestor și dómna, d-șórele Margareta și Rosalia Motta cu dómna (Clușiŭ) și altele.

Dintre d-nii streiní amintesc: d-l Dr. Dan, medic (Mociŭ), Dr. Vasile Crișan, adv. (Huedin), Dr. Șorban, vice-notar comit. (Deșiŭ), Dr. I. Pop, cand. de adv., Romul Pop, subjude, Simeon Tămaș, adv. (Hida), Dr. Crăciun, medic (Viena), Dr. Romul Băila, cand. de adv. (Blașiŭ), Codarcea Faru (Turda), V. E. Moldovan, publicist, Nicolae Bălan, stud. fil. (Breslau), Dr. Mésaros, cand. de adv. (Turda).

ULTIME SCIRI.

Iaurin, 5 Decemvrie. La adunarea de protestare a oposiției unite, oratorilor li s'au făcut ovațiuní. După adunare mulțimea a deshamat caii de la trăsura lui Aponyi.

Petersburg, 5 Decemvrie. Cazacii au surprins la Liditun o baterie japonesă și măcelărind soldații, au luat tóte tunurile.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

---

apăs buzele mele pe ale tale, și apoi sĕ mor! Adecă, nu! — Nu te-așí săruta nicíodată. Mi-ar fi rușine,. Așa visam eu, când de-odată aud glasul profesorului Anthaler: „Eders, despre ce e vorba?“

Am tresărit speriată, fiind-că habar n'aveam despre ce e vorba.

„Despre ce vorbiam? Despre Iacob cel bĕtrân, orí despre cel tinĕr?“ întrebă bĕtrânul încodată.

Vecina mea, Marianna Purkhammer se aplecă spre mine și îmí șopti ceva, ér eu bezmetică cum eram, am repetat mecanic ceea-ce îmí șoptise rĕutăcíósa vecină și am dis tare și cu siguranță:

„Despre Iacob cel *mijlociu*“.

Nu-țí poți face ideie ce hohot a urmat după aceste cuvinte. Numai profesorul Anthaler nu ridea. El se înroși până la frunte și se făcea mânios, cum nu l'am vĕdut nicí-odată. „Asta-i obrăznicie!“ strigă el. „Seu credețí, că fiind bun cu D-vóstră — D-vóstră sĕ vĕ batețí joc de mine? Las' că o sĕ vĕ învĕț eu! Ședețí!“

Profesorul puse o notă în carnetul sĕu, ér eu mĕ aședai desperată.

In ora aceea nu s'a mai uitat la mine.

După oră, am eșit după dênsul sĕ-mí cer iertare. „Ți-am pus un *6*, așa după cum ai meritat. Pléca. Nu mai vréu sĕ mai stau de vorbă cu D-vóstră!“

Eram sdrobită, căcí eu tot-déuna am avut nota *1* la religiune și fiind-că sciam că el nu póte vedé lacrime, n'am plecat, ci am început sĕ plâng.

Imediat i-a părut rĕu, că a fost așa de aspru. Fața i-se înseninà, îmí aruncà nisce privirí nesigure și începù sĕ-și pună mănușile. Apoi îmí mai aruncă o privire cam încurcată și érăși se întórse și în sfîrșit îmí dise:

„Ei bine, fiind-că vĕd că regretațí ceea ce ațí făcut, vĕ iert și presupun, că ațí făcut'o din prostie și nu din rĕutate. Mergețí acasă și ștergeți-vĕ lacrimile, altmintrea vor cunósce acasă, că ațí plâns“.

Era cât pe ce sĕ-i sar în gât 'și sĕ-l sărut.

Sĕ nu fií gelos, că mi-a trecut așa ceva prin gând.

Adí după amiadí am făcut o poesie. O anexez acestei scrisorí și sunt curios ce vei dice de ea.

Ah, Edy, puiul meu, de când te cunosc, tu eștí tótă speranța, tótă dorința tóte visurile mele. Diminéța când mĕ scol tu eștí primul meu gând și numele tĕu ultimul cuvênt, ce-l pronunț buzele mele înainte de a mĕ culca. Mi-ai răpit inima și nu mi-o mai găsesc. Ah, Dumnedeule, sunt așa de fericită și érăși așa de nefericită, singură nu sciu de ce. Așí muri cu drag pentru tine!...

Scuză, că acum trebue sĕ închei, căcí mi-e fóme. Adio tu hoț periculos! Te salut de mií de orí.

A ta până dincolo de mormênt:

Elsbeth.

Poesia anexată are următorul text:

Sórele asfințesce
Câmpia se domolesce
Pasĕrile nu mai cântă
Numai greerií se avêntă,
Inima mea încă tace
Agitația-i se preface
Intr'o dulce reverie,
Edy al meu pe vecie.

— *sl.* —

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurĭ *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa.** — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeşteptării nóstre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocasiunea acésta şi jubileul de 50 de anĭ al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum naţional, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele şi prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broşurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ şi prescrierĭ originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furişat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ şi în limba germană.)

Meritul autorului broşurei mai sus anunţate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orĭ şi unde în ţinuturile şi ţĕrile locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumósei şi atrăgĕtórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mişcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) şi costă numai 2 cor. **50** banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la -tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Decemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	119.05
Renta de coróne ung. 4%	98 20
Impr. căil. fer. ung. în aur $3^1/_2$%	88.95
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	207.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	161.50
Renta de hârtie austr.	100.05
Renta de argint austr.	100.—
Renta de aur austr.	119.85
Renta de coróne austr. 4%	100.25
Bonurĭ rurale ungare $3^1/_2$ %	91.40
Losurĭ din 1860.	156.40
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.35
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	806.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	679.75
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	117.47
ondon vista	$239.47^1/_2$
Paris vista	95.20
Note italiene	95.15

Cursul pieţeĭ Braşov.

Din 29 Noemvrie n. 1904

Bancnote rom.	Cump.	18.68	Vênd.	18.74
Argint român.	„	18.60	„	18.70
Napoleond'orĭ.	„	19.05	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	2.54
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.40
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—		102.—

Nr. 9570—1094.

Provocare nóuă in afacerea subşternerei cóleior despre chiria de casă pe aniĭ: 1905 1906 şi 1907.

Toţĭ acei proprietarĭ de casĕ, carĭ încă n'au subşternut cólele despre chiria de casa pe aniĭ 1905, 1906 şi 1907 să provócă, ca pentru de a încunjura urmărĭ mai grave ale legei, sĕ **subşternă cólele** respective, **cel mult până în 8 Decemvrie 1904,** la subscrisul perceptorat orăşĕnesc.

Brassó, în 30 Noemvrie 1904.

1—1,(1579). *Perceptoratul orăşĕnesc.*

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.